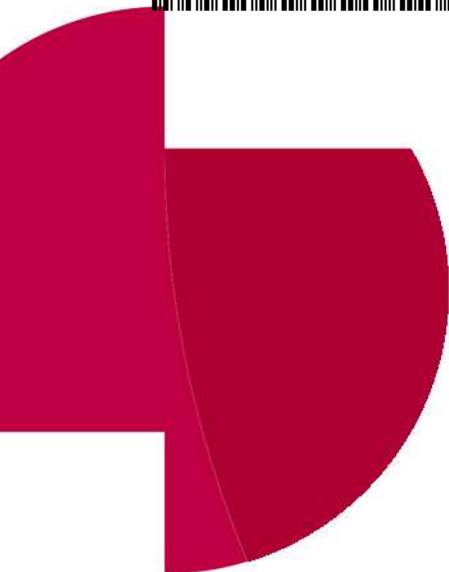

020.000603

Jaarverslag

Vergunningen, Toezicht en Handhavingsuitvoeringsprogramma 2019

1.	Inleiding	3
2.	Verbeterdoelen en ontwikkelingen 2019	4
3.	Wabo bouwen/ro	6
4.	Milieu	9
5.	APV, Bijzondere wetten en Parkeren	12
6.	Slot/conclusie	16

1. Inleiding

Voor u ligt het Jaarverslag VTHup 2019, een rapportage van de evaluatie van het VTHup 2019. Het VTHup is een jaarlijks op te stellen programma waarin de onderwerpen, ontwikkelingen en activiteiten op het gebied van een 'gezonde en veilige leefomgeving' uit de strategische beleidskaders nader worden uitgewerkt.

In de Handhavingsnota Súdwest-Fryslân 2011-2014 (verlengd) zijn de uitgangspunten, prioriteiten en de ambitie van handhaving vastgesteld op het gebied van ruimtelijke ordening, bouwen en wonen, brandveiligheid, milieu en APV/bijzondere wetten. In het VTHup wordt jaarlijks dit beleid op gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving uitgewerkt.

In de Wet VTH is geborgd dat VTH-taken in het omgevingsrecht op een goede manier worden uitgevoerd. De Wet VTH is opgenomen en uitgewerkt in de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), het Besluit Omgevingsrecht (Bor) en de Ministeriële regeling Omgevingsrecht (Mor). Hierin is vastgelegd welke eisen worden gesteld aan de inrichting van processen. Dit zijn de zogenaamde procescriteria. Deze procescriteria beschrijven de eisen die gesteld worden aan de sluitende beleidscyclus, de BIG-8 cyclus. De evaluatie met rapportage in het jaarverslag maakt onderdeel uit van een sluitende beleidscyclus, de BIG-8.

Leeswijzer

Het Jaarverslag houdt de opzet van het VTHup 2019 aan. In hoofdstuk 2 wordt kort teruggeblikt op de ontwikkelingen in 2019 en wordt ingegaan op de gestelde verbeterdoelen. In hoofdstuk 3 tot en met 5 wordt per taakveld beschreven welke voorgenomen activiteiten zijn uitgevoerd en in hoeverre deze hebben bijgedragen aan de gestelde doelen. De met grijs aangegeven activiteiten zijn tussentijds bijgesteld.

Tot slot wordt er in hoofdstuk 6 geconcludeerd in hoeverre de uitgevoerde activiteiten hebben bijgedragen aan een veilige leefomgeving en welke ontwikkelpunten en aanbevelingen worden meegenomen naar 2020.

2. Verbeterdoelen en ontwikkelingen 2019

Gestelde verbeterdoelen in 2019

In het VTHup 2019 waren twee onderwerpen opgenomen waaraan in 2019 aan zou worden gewerkt; de Omgevingswet en de Big-8.

Omgevingswet

Voor de Omgevingswet zijn de volgende twee verbeterdoelen gesteld voor 2019.

- De keten Omgeving werkt samen met inwoners en bedrijven aan een gezonde en veilige leefomgeving. Daarbij gelden de volgende leidende principes:

- De werking van de nieuwe instrumenten uit de Omgevingswet inclusief het nog in ontwikkeling zijnde Digitaal Stelsel Omgevingswet en de doorwerking daarvan naar VTH.

In 2019 zijn aan diverse projecten gewerkt die bijdragen aan het samenwerken met inwoners en bedrijven. Voorbeelden zijn de intake tafel en de omgevingstafel. Ook is besloten dat de keten Omgeving gaat werken met serviceformules; snelservice-, ontwerp-, en toezichtformule. Het draait hier om het optimaliseren van de klantreis met 1 ingang, een wegwijzer, intake tafel, omgevingstafel en het aanvraagproces. Daartoe wordt de keten Omgeving qua processen anders ingericht door de ontwikkeling van een Centraal Hart en de implementatie van het Digitaal Stelsel Omgevingswet.

De invoering van de Omgevingswet stond gepland op 1 januari 2021. Doordat er landelijk meer tijd nodig is voor het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO), de corona-uitbraak en de daartegen genomen maatregelen is de invoering uitgesteld tot een nader te bepalen datum. Súdwest-Fryslân blijft ondanks uitstel in hetzelfde tempo volop bezig met alle projecten/processen.

Implementeren en borgen BIG-8

In 2019 is prioriteit gegeven aan het borgen van de wet VTH en de daarin opgenomen beleidscyclus Big-8. In de wet VTH (Wabo, Bor en Mor) is geborgd dat VTH taken in het omgevingsrecht op een goede manier moeten worden uitgevoerd. Dit alles met als doel samen werken aan een 'veilige en gezonde leefomgeving'. Binnen de keten Omgeving waren verschillende onderdelen van de procescyclus verdeeld over meerdere personen en een aantal niet goed geborgd. Het gevolg daarvan is dat de strategische cyclus niet altijd goed aansluit bij de uitvoeringspraktijk en de uitvoeringspraktijk niet altijd goed terugkoppelt in een evaluatie wat nodig is van het strategische beleid. In 2019 is de opdracht geformuleerd voor 2020; maak de basis voor het wat betreft (implementatie van) de Big-8 op orde en zorg van daaruit voor een doorontwikkeling.

Ontwikkelingen in 2019

Zoals al was aangekondigd in het VTHup is in 2019 gewerkt aan de ontwikkeling van nieuwe strategische beleidskaders; nieuw VTH-beleid en het Integraal Veiligheidsplan. Daarnaast zijn in 2019 belangrijke stappen gezet in de implementatie van de Landelijke Handhavingsstrategie (LHS) en in het verlengde daarvan, de inzet van een gemeentelijke BOA in Domein II.

Nieuw VTH-beleid

In 2019 is gewerkt aan het opstellen van nieuw VTH-beleid. Het beleid bevat een probleemanalyse en een risicoanalyse. Vanuit de risicoanalyse zijn prioriteiten gesteld binnen de taken op het gebied van Omgevingsrecht, de APV en Bijzondere Wetten. Deze prioritering bepaalt de mate van toetsing van vergunningen en meldingen en de mate en wijze van toezicht en handhaving. Het beleid is nog niet vastgesteld.

Integraal Veiligheidsplan (IVP) SWF 2019-2022

Op 24 januari 2019 heeft de raad het Veiligheidsplan 2019-2022 vastgesteld. Hierin zijn de kaders, prioriteiten en overige veiligheidsonderwerpen voor de aanpak van de veiligheid in de gemeente op hoofdlijnen voor de komende jaren beschreven. De vastgestelde prioriteiten zijn 'Overlast, geweld op het snijvlak van Zorg & Veiligheid', 'Veilig uitgaan en evenementen', 'Jeugd en veiligheid' en 'Ondermijning'. Op locaties en in branches waar risico's samenkomen, wordt gekozen voor integrale handhaving. Hierin zijn vele raakvlakken en samenwerkingsverbanden met het VTH-werkveld waarbij de benodigde activiteiten ook in het VTHup zijn opgenomen. Deze zullen verderop in dit jaarverslag, bij de betreffende taakvelden, nader worden toegelicht.

Landelijke Handhavingsstrategie (LHS)

In de LHS is vastgelegd op welke wijze tegen overtredingen wordt opgetreden. In de LHS wordt gewerkt met een interventiematrix. Hierbij wordt enerzijds gekeken naar het gedrag van de overtreder en anderzijds naar de ernst van de overtreding. Een bewust gemaakte overtreding met een ernstig gevolg wordt zwaarder aangepakt, bijvoorbeeld met een mix van bestuursrechtelijke en strafrechtelijke middelen. SWF heeft besloten om de LHS te implementeren in haar werkwijze. Daar is in 2018 en 2019 een start mee gemaakt. Omdat de LHS in eerste instantie is ontwikkeld vanuit het milieurecht, is in SWF gestart met de implementatie van de LHS in het milieutoezicht en handhaving.

3. Wabo bouwen/ro

Uitgevoerde activiteiten

Producten	Voorgenomen activiteiten		Monitor 2019	
	Aantal	15580 uur	Aantal	14771 uur
Vergunningen en meldingen, <i>bijgesteld +20 vergunningen van 2480 st. naar:</i>	2500 st.	10380 uur	2353 st.	10169 uur
Welstand- en afwijkingenoverleg Ruimtelijke Ordening		650 uur		500 uur
Klantcontact, <i>bijgesteld met interne vraagstukken van 2000 uur naar:</i>		4200 uur		3872 uur
Projecten brandpreventie		350 uur		230 uur
Juridische procedure producten		4118 uur		
Procedures (bezw/beroep/vovo) incl. wabo/ro, milieu, apv bzw		3948 uur	129 st.	nb uur
Te verwachten projecten		170 uur		nb uur
Toezicht op producten		4550 uur		5012 uur
Toezicht vergunningen en meldingen	916 st.	2800 uur		3288 uur
Toezicht op brandveilig gebruik (extern, Veiligheidsregio)	218 st.		216 st.	
Toezicht voor BAG/WOZ	301 st.	500 uur	<i>incl. bij toezicht verg.meld.</i>	
Toezicht overtredingen	85 st.	500 uur		1392 uur
Project brandpreventie woongebouwen met inpandige gangen		500 uur		180 uur
Project Werkgroep Asbest Friesland (WAF)		125 uur		62 uur
Verrassende dienstverlening		125 uur		90 uur
Handhaving		5215 uur		5582 uur
Handhavingsverzoeken door inwoner/bedrijf, incl. milieu/apv bzw	98 st.	1215 uur	136 st.	1460 uur
Handhavingsconstatering ambtshalve	92 st.	3400 uur	82 st.	880 uur
Brandweerbrieven door SWF nav controles Veiligheidsregio	<i>gestart met monitoring 2019</i>		234 st.	2512 uur
Project Van Leegstand naar herbestemmen	2 st.	250 uur	1 st.	70 uur
Project Hindelopen - problematiek tweede woning		250 uur		660 uur
Stelpost: toezicht op terrassen		100 uur	<i>Geen inzet benodigd</i>	
Klachtmeldingen burgers		290 uur		
Meldingen overlast - (behandeld door toezichthouders bouwen/ro)	70 st.	104 uur	52 st.	277 uur
Meldingen overlast -(incl. apv bzw/milieu beh. door handhaving)	150 st.	182 uur	81 st.	nb uur

De met grijs aangegeven activiteiten zijn tussentijds bijgesteld.

Vergunningen en meldingen

De werkvoorraad in 2019 was hoog en wachttijden zijn opgelopen. Dit heeft te maken met de marktwerking, toegenomen complexiteit van aanvragen, het moeten opschorten van besluiten door de landelijke ontwikkelingen rondom PAS en PFAS en benodigde inzet op diverse ontwikkelingen. Tussentijds is bijgesteld en extra formatie ingezet om (aan)vragen tijdig te kunnen beantwoorden en te zorgen voor goede communicatie richting aanvrager rondom PAS en PFAS.

Juridische procedure producten

In 2019 zijn 129 bezwaar, beroep en hoger beroepsprocedures op gebied van bouwen/ro, milieu en apv/bz wetten opgestart. Er wordt gewerkt aan registratie op onderwerp, zodat voor de monitoring en het jaarverslag dit onderscheid gemaakt kan worden.

Toezicht

In 2019 460 uur meer besteed aan toezicht dan begroot. Dit verschil is te verklaren door de toenemende benodigde inzet op overtredingen.

Bouw en Ro toezicht

Voor 2019 waren 916 vergunningen en meldingen begroot om te controleren. Dit betroffen vergunningen en meldingen voor het bouwen, ruimtelijke ordening, slopen en asbest verwijdering, constructies bij evenementen en brandveiligheid tijdens de bouw. Volgens de geregistreerde gegevens zijn in 2019 1231 st. vergunningen en meldingen gecontroleerd.

Dit aantal is in werkelijkheid hoger, maar dit is niet te achterhalen omdat een deel van de controles waarbij geen tekortkomingen zijn geconstateerd, niet is geregistreerd.

Brandpreventie

In 2019 zijn 36 preventieve controles tijdens de bouw uitgevoerd. Tijdens de eindoplevering wordt samen de controleurs van de brandweer gecontroleerd, zodat het dossier 'warm' wordt overgedragen. De brandweer gaat daarna de periodieke controles uitvoeren tijdens de gebruiksfase.

De 180 uur inzet op het project brandpreventie woongebouwen met inpandige gangen is achtergebleven bij de 500 uur begroot door latere invulling van een openstaande vacature en benodigde inzet op onderzoek naar mogelijk brandbare gevels. Het project woongebouwen krijgt in 2020 een vervolg.

In 2019 is gestart met het verzoek van ministerie BZK tot inventarisatie en aanschrijven van eigenaren van gebouwen met mogelijk brandbare gevels. De aanleiding hiervoor is de brand bij de Grenfeltower in London, waarbij de gevel een grote bijdrage heeft geleverd aan de verspreiding van de brand. Uit de eerste inventarisatie van de Basis Administratie Gebouwen (BAG) bleek dat 60 gebouwen in aanmerking komen voor verder onderzoek. Na dossieronderzoek en controle hebben 3 bouwwerken mogelijk een brandwerende gevel. Samen met eigenaren wordt in 2020 nader onderzoek verricht.

Toezicht Veiligheidsregio Fryslân

Het toezicht brandveilig gebruik wordt door de Veiligheidsregio Fryslân/brandweer uitgevoerd. De Veiligheidsregio rekent met kengetal 980 uur voor SWF. In 2019 heeft de brandweer 216 van de 218 geplande periodieke controles uitgevoerd. In totaal waren 102 hercontroles noodzakelijk, waarna 47% werd goedgekeurd.

Toezicht op overtredingen

In 2019 is 900 uur meer ingezet op toezicht overtredingen. Hieronder vallen de ambtshalve door de toezichthouder geconstateerde overtredingen. Deze toename komt door de toenemende handavingsopgave, de juridisering van de maatschappij en taakverschuiving van juridische medewerkers naar toezichthouders. Zie voor toelichting onder 'Handhaving'.

Project Werkgroep Asbest Friesland (WAF)

In 2019 zijn 60 in plaats van de begrote 125 uur besteed aan WAF. Deelname door SWF als lid/voorzitter is halverwege 2019 gestopt door baanwisseling, de rol is nog niet overgenomen.

Handhaving

Handavingsverzoeken en handavingsconstateringen

De in 2019 begrote uren waren hoger dan de beschikbare formatie. Hierop is bijgesteld door een deel van de te verwachten ambtshalve geconstateerde overtredingen niet op te pakken of door de toezichthouder zelf te laten afdoen. De focus lag in 2019 op de toenemende handavingsopgave. Halverwege 2019 is het aantal verwachte handavingsverzoeken bijgesteld van 59 naar 98 verzoeken per jaar. Uiteindelijk zijn er in 2019 zelfs 132 verzoeken tot handhaving ingediend. In 2019 is extra capaciteit ingehuurd om de achterstanden weg te werken en de algemene productiviteit een boost te geven.

Een oorzaak hiervoor kan gevonden worden in de juridisering van de maatschappij, waarbij burgers een actievere rol van de overheid verwachten. Burgers zijn mondiger en dienen vaker bij de overheid een verzoek in om handhavend op te treden. Er wordt op diverse vlakken gekeken hoe hier voor de toekomst verbetering in aangebracht kan worden. Zo wordt gekeken naar de mogelijkheden om de toestroom aan verzoeken tot handhaving te verminderen of de klachtmeldingen anders te gaan oplossen. Deze trajecten worden in 2020 voorgezet.

Brandweerbrieven door SWF nav controle brandweer

Het toezicht brandveilig gebruik wordt door de Veiligheidsregio Fryslân/brandweer uitgevoerd. De Veiligheidsregio maakt van de controles een rapportage op en Súdwest-Fryslân maakt als bevoegd gezag de brieven en start in een aantal gevallen een procedure op. In 2019 is gestart met de monitoring van de bestede uren en aantallen, de 2500 bestede uren zijn vooraf niet begroot.

Project: van Leegstand naar herbestemmen

In 2019 zijn er goede contacten geweest met team Herbestemmen over leegstaande panden. Daarbij wordt gewerkt met een lijst van leegstaande panden, waarbij in het kader van het project waardevolle informatie is uitgewisseld. De concrete inzet heeft zich beperkt tot één dossier, waarbij geen handhaving is ingezet. Van de 250 beschikbare uren zijn er daarom maar 70 uur ingezet.

Project: Hindelopen - problematiek tweede woningen

In 2018 en 2019 zijn door enkele inwoners van Hindelopen verzoeken tot handhaving ingediend vanwege het gebruik van voor permanente bewoning bestemde woningen als tweede woning of recreatiewoning. Van eind 2019 tot en met oktober 2019 zijn een 16-tal adressen op diverse dagen en tijdstippen gecontroleerd. In 2019 is 160 uur door bouw/ro toezicht ingezet en 500 uur door juridische medewerkers.

Omdat het vanwege de historie, de omvang en maatschappelijke onrust een zeer complex dossier betreft, is een zorgvuldige beoordeling en besluitvorming essentieel. Dit heeft er toe geleid dat er door het juridisch cluster meer uren aan het project zijn besteed dan van te voren was begroot.

Rûnom, meldingen overlast

De in 2019 meest gemelde klachten op gebied van bouw- en RO betreffen vermoedelijk illegale of vergunningplichtige situaties in de omgeving. Er zijn minder meldingen gedaan dan begroot, maar wel meer uren besteed. Dit komt doordat in de meeste gevallen de situatie ter plaatse moest worden bekeken.

Ambities en actiepunten 2019

Conceptaanvragen

Met een conceptaanvraag kan de haalbaarheid van een plan voorafgaand aan een definitieve aanvraag op onderdelen getoetst worden. Voordeel voor de aanvrager is, dat vroeg in het proces inzichtelijk wordt of zijn/haar droom past binnen de wettelijke kaders. Dit geeft duidelijkheid in een vroeg stadium en vraagt minder tijd en kosten.

Voor vergunningverlening is in 2019 de ambitie gesteld om het proces rond niet formele aanvragen (conceptaanvragen) te optimaliseren. In 2019 is een verbeterplan opgesteld waarin verbeterpunten zijn opgenomen om te komen tot een 'droomproces'. Deze ervaringen en aanbevelingen worden meegenomen in de processen Omgevingswet.

4. Milieu

Uitgevoerde activiteiten

Producten	Voorgenomen activiteiten		Monitor 2019	
	Aantal	2730 uur	Aantal	2712 uur
Vergunningen en meldingen	660 st.	2730 uur	507 st.	2712 uur
Juridische procedure producten		560 uur		
Procedures (bezw/beroep/vovo)		560	incl. bij H4 bouwen/ro	
Toezicht op producten		3250 uur		6482 uur
Activiteitenbesluit - Opleveringscontroles	25 st.	250 uur	23 st.	230 uur
Activiteitenbesluit - Branche watersport	150 st.	1500 uur	210 st.	2150 uur
Activiteitebesluit - Branche transportbedrijven, halverwege 2019:	30 st.	300 uur	28 st.	280 uur
Activiteitenbesluit - Hercontroles (divers), halverwege 2019:			254 st.	762 uur
Controle Besluit VTH ivm dossieroverdracht FUMO, nieuw:	115 st.	1150 uur	112 st.	1120 uur
Activiteitenbesluit - Branche agrarisch, halverwege 2019:	20 st.	200 uur	21 st.	210 uur
Besluit bodemkwaliteit - controles nav melding	200 st.	1000 uur	226 st.	1130 uur
Vuurwerk verkooppunten, eind 2019 nieuw:			10 st.	80 uur
Extra inzet SWF op maatwerkbedrijven (FUMO taak), gedurende 2019:				200 uur
Inrichtingsgebonden regulier milieutoezicht (extern, FUMO)	133 st.		45 st.	
Geluidhinder horeca in de nachtperiode		300 uur	2 st.	30 uur
Verrassende dienstverlening		200 uur		290 uur
Handhaving		390 uur		419 uur
Handhavingsconstatering ambtshalve	17 st.	390 uur	39 st.	419 uur
Handhavingsverzoeken door inwoner/bedrijf			incl. bij H4 bouwen/ro	
Strafrechtelijke handhaving BOA domein II, nav regionale afspraken:			4 st.	
Klachtmeldingen burgers		1000 uur		
Inrichting gebonden klachten, behandeld door milieutoezicht	75 st.	750 uur	26 st.	
Niet inrichtinggebonden klachten, behandeld door milieutoezicht	25 st.	250 uur		

De met grijs aangegeven activiteiten zijn tussentijds bijgesteld.

Vergunningen en meldingen

De werkvoorraad in 2019 is hoog. Dit heeft te maken met meer reguliere aanvragen en beoordelingen bestemmingsplannen dan verwacht. Daarnaast is de vaste formatie kwetsbaar geworden door vertrek van medewerkers. Deze formatie is tijdelijk opgevuld door vakinhoudelijk en administratief vakinhoudelijke ondersteuning. Ook de PAS en de PFAS hebben extra inzet gevraagd naast regulier werk. Door de toegenomen complexiteit van aanvragen en het inwerken nieuw tijdelijk personeel is meer tijd aan minder vergunningen en meldingen besteed.

Voor milieumeldingen is in 2019 gekozen voor een andere systematiek, waarbij bedrijven meldingen kunnen aanvullen in plaats van opnieuw indienen. Hiermee wordt de administratieve last voor bedrijven en de gemeente verminderd.

PAS en PFAS

De Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) was een centraal instrument om de stikstofbelasting van Natura2000 gebieden te verminderen. Door een uitspraak van RvS in 2019 mag de PAS niet meer als toestemmingsbasis worden gebruikt. Alle projecten zonder onherroepelijke vergunning Wet natuurbescherming moesten opnieuw beoordeeld worden. In de tussentijd zijn in SWF de beslistermijnen verdaagd en moest gewacht worden op een geschikt rekenprogramma. In etappes is de vergunningverlening weer op gang gebracht.

PFAS zijn door de mens gemaakte poly- en perfluoralkylstoffen die ook in het milieu zijn terechtgekomen. Halverwege 2019 werden nieuwe normen PFAS afgekondigd voor hergebruik van grond en bagger. Door deze norm stonden veel projecten en ook aanvragen op slot. Eind november is de norm tussentijds verhoogd.

De invloed van de PAS/PFAS op de geplande activiteiten en werkvoorraad is groot geweest. Dit zagen we ook terug in de kwartaalrapportages waarbij werkvoorraden op gebied Wabo/ro/milieu hoger werden door het moeten aanhouden van de aanvragen.

Mede door de complexiteit van de vraagstukken en de doorwerking in diverse deskundigheidsgebieden is een coördinerende werkgroep opgericht die de ontwikkelingen volgden en de benodigde acties regelden.

Juridische procedure producten

De juridische procedures milieu zijn onder Wabo meegenomen. Er wordt gewerkt aan registratie op onderwerp, zodat voor de monitoring en het jaarverslag dit onderscheid gemaakt kan worden.

Toezicht

Landelijke Handhavingsstrategie (LHS)

Toezicht milieu heeft de LHS geïmplementeerd. De Landelijke Handhavingsstrategie biedt een passende interventie bij iedere bevinding. Afhankelijk van de gevolgen van de overtreding en het gedrag van de overtreder wordt een interventie gekozen.

Activiteitenbesluit Branche Watersport

In 2019 zijn 150 inrichtingen binnen de branche watersport bezocht en 210 controles uitgevoerd. Aan de hand van de LHS zijn de interventies gekozen.

LHS Matrix		Eigenaar									
		Goedwillend [A]		Moet kunnen [B]		Calculerend [C]		Bewust [D]		Totaal	
		[st.]	[%]	[st.]	[%]	[st.]	[%]	[st.]	[%]	[st.]	[%]
Milieupact	Aanzienlijk [4]	0	0%	1	0%	0	0%	1	0%	2	1%
	Van belang [3]	1	0%	4	2%	4	2%	0	0%	9	4%
	Beperkt [2]	39	19%	82	39%	1	0%	0	0%	122	58%
	Vrijwel nihil [1]	25	12%	5	2%	0	0%	0	0%	30	14%
	Geen overtreding [0]	46	22%	1	0%	0	0%	0	0%	47	22%
	Totaal	111	53%	93	44%	5	2%	1	0%		

Figuur 1 LHS Branche watersport

Uit deze tabel is af te leiden dat voor de branche watersport 97% van de eigenaren zijn beoordeeld als 'goedwillend' en 'moet kunnen'. Daarnaast blijkt dat in 93% van de geconstateerde overtredingen de impact van de overtreding 'beperkt' en 'vrijwel nihil' is, in 7% 'aanzienlijk' en 'van belang'. Deze 7% is met name tankstations aan het water. Het werken en registreren conform LHS werpt zijn vruchten af. Naar aanleiding van deze uitkomsten, is besloten in 2020 hercontroles uit te voeren op tankstations aan het water.

Bijgesteld

Tijdens de kwartaalrapportages is besloten tot bijstelling:

- Uitvoeren van controles bij de branche transportbedrijven en diverse hercontroles in verschillende branches (uitloop 2018).
- Het uitvoeren van 115 controles op inrichtingen i.v.m. dossieroverdracht naar de FUMO, nodig in verband met taakwijziging door Besluit VTH. Uren zijn ten koste gegaan van opleveringscontroles activiteitenbesluit en geluidhinder horeca.
- Door SWF uitvoeren van 10 controles vuurwerkverkooppunten (FUMO taak). Van de 10 verkooppunten, voldeden 6 niet aan de regels, waarbij de eigenaren goedwillend waren en de overtredingen een beperkte/vrijwel nihil impact op milieu hebben.
- Door discussie over plustaken is besloten 200 uur van de inzet op maatwerkbedrijven FUMO zelf te gaan uitvoeren.

FUMO

De 133 door de FUMO uit te voeren inrichtingsgebonden reguliere milieucontroles zijn gebaseerd op de Fryske Norm. Door het Algemeen Bestuur van de FUMO is in 2016 besloten om deze norm los te laten. De reden daarvoor is om de FUMO de tijd te geven om de bedrijfsvoering op orde te brengen (Ontwikkeling FUMO 2.0) en daarnaast aan de slag te gaan met het Friesland breed uitvoeringsprogramma Fbup (zie ambities en actiepunten 2019).

Door de FUMO is aangegeven dat het meer reëel is om voor 2019 uit te gaan van circa 50 reguliere controles. In 2019 heeft de FUMO 45 reguliere controles voor SWF uitgevoerd. Daarnaast heeft de FUMO 31 hercontroles, 29 thema controles (Fbup), 19 klachtcontroles en 2 administratief/incidentele controles uitgevoerd.

Handhaving

In 2019 zijn 39 st. ambtshalve handhavingsconstateringen opgepakt en afgehandeld. In 4 gevallen is strafrechtelijke inzet van BOA domein II toegepast. Na monitoring blijkt dat een constatering in de helft van de begrote tijd behandeld kan worden.

De aantallen handhavingsverzoeken zijn opgenomen onder H4 Wabo bouwen/ro. In 2019 was het voor handhaving niet mogelijk te monitoren op subcategorieën.

Rûnom, meldingen overlast

In 2019 zijn 26 klachten op gebied van milieu behandeld door SWF. De meeste klachten betreffen geluidsoverlast. Begroot waren 100 stuks. Een deel van deze niet behandelde, maar wel begrote klachtmeldingen betreffen inrichtingen die onder het basistakenpakket van de FUMO vallen. Deze worden in principe doorgezet naar de FUMO, tenzij het maatwerkbedrijven betrof waar reeds een handhavingstraject liep. Deze meldingen werden door SWF opgepakt. Vanaf 2020 zullen ook meldingen over maatwerkbedrijven door de FUMO worden behandeld.

Ambities en actiepunten 2019

FUMO uitvoeringsprogramma

In 2019 heeft de FUMO voor het eerst gewerkt met een Friesland breed Uitvoeringsprogramma (Fbup). De scope van het Fbup beperkte zich tot de onderwerpen uit het programma “Werken aan de toekomst”. De benodigde inzet omvatte ca. 15% van capaciteit die de FUMO in 2019 beschikbaar heeft voor basistaken. Het uitvoeringsprogramma omvatte een aantal onderwerpen waaraan werd gewerkt.

In het Jaarverslag Fbup 2019 zijn de algemene conclusies en aanbevelingen opgenomen. Voor nadere informatie wordt verwezen naar dat Jaarverslag. In dit kader wordt volstaan met de opmerking dat in 2019 veel werk is verzet.

BOA Domein II

Voor het goed implementeren van de LHS is het belangrijk dat ook strafrechtelijke middelen kunnen ingezet. SWF heeft daar de afgelopen jaren op ingezet door het aanwijzen van een BOA in Domein II. In 2019 zijn in het bestuurlijk VTH overleg provinciebrede afspraken gemaakt over het opzetten en inrichten van een structuur voor het uitvoeren van BOA domein II taken in het milieurecht.

5. APV, Bijzondere wetten en Parkeren

Uitgevoerde activiteiten

Producten	Voorgenomen activiteiten		Monitor 2019	
	Aantal	7590 uur	Aantal	7659 uur
Vergunningen en meldingen	3258 st.	4890 uur	4615 st.	5047 uur
Klantcontact, <i>bijgesteld van 1980 naar:</i>		2700 uur		2612 uur
Juridische procedure producten		560 uur		
Procedures (bezw/beroep/vovo)		560 uur	<i>incl. bij H4 bouwen/ro</i>	
Toezicht op producten		12780 uur		12358 uur
Veilige woon en leefomgeving, <i>bijgesteld van 6420 naar</i>		7420 uur		8149 uur
Bedrijvigheid en veiligheid		1660 uur		1100 uur
Jeugd en veiligheid		1000 uur		662 uur
Fysieke veiligheid, <i>bijgesteld van 900 naar:</i>		1500 uur		1649 uur
Parkeertoezicht (fiscaal), <i>bijgesteld van 2300 uur naar:</i>		700 uur		639 uur
Verrassende dienstverlening		500 uur		159 uur
Handhaving		1840 uur		
Handhavingsverzoeken door inwoner/bedrijf	17 st.	390 uur	<i>incl. bij H4 bouwen/ro</i>	
Handhavingsconstatering ambtshalve	36 st.	1350 uur	37 st.	440 uur
Verrassende dienstverlening		100 uur		
Klachtmeldingen burgers		3950 uur		4955 uur
Mor/Mol APV bz wetten - behandeld door HPD, <i>bijgesteld van 3950 naar</i>	1800 st.	4550 uur	1456 st.	4955 uur

De met grijs aangegeven activiteiten zijn tussentijds bijgesteld.

Vergunningen en meldingen

In 2019 zijn 4615 st. vergunningen en meldingen ingediend, 1357 st. meer dan van tevoren in het VTHup 2019 was begroot. Dit verschil wordt hoofdzakelijk veroorzaakt doordat er 1498 st. meer parkeervergunningen en ontheffingen (en verlengingen daarvan) zijn verleend. Dit komt omdat in 2019 een aantal parkeervergunningen voor meerdere jaren zijn verlengd en een aantal locaties is gewijzigd van betaald in gratis parkeren. Hierdoor verwachten we dat meer inwoners/bedrijven makkelijker de auto kwijt kunnen, en er daardoor minder vergunningen aangevraagd worden. Het aantal bestede uren is minimaal meer dan begroot, dat komt doordat parkeervergunningen een zeer korte behandeltijd hebben.

In 2018 was Leeuwarden-Friesland culturele hoofdstad van Europa. Friesland, en ook Súdwest-Fryslân is daarmee als cultuurbestemming op de kaart gezet. Dit heeft ook een impuls gegeven aan evenementen. In het VTHup 2019 is daarom uit voorzorg rekening gehouden met meer evenementen. Uit de monitor is echter gebleken dat dit niet heeft geleid tot een zodanige toename van het aantal aanvragen als van tevoren was begroot. Van tevoren was uitgegaan van bijna 500 aanvragen, uiteindelijk zijn er bijna 400 ingediend en behandeld.

Juridische procedure producten

De juridische procedures APV bz wetten zijn onder Wabo meegenomen. Er wordt gewerkt aan registratie op onderwerp, zodat voor de monitoring en het jaarverslag dit onderscheid gemaakt kan worden.

Toezicht

Voor toezicht team Handhaving Publiek Domein (HPD) is in 2019 gekozen om aan te sluiten bij de veiligheidsthema's zoals ook in het Integraal Veiligheidsplan (IVP) is opgenomen. De begroting betreft geen aantallen, maar begrote inzet op uren. Voor de uitkomsten en evaluatie van de inzet zijn aantallen geconstateerde strafbare feiten geregistreerd en wordt vanuit het IVP (landelijke) monitoren op gebied van veiligheid gevolgd.

In 2019 zijn op alle onderwerpen door team Handhaving Publiek Domein, 3100 overtredingen geconstateerd. Daarbij is gebleken dat het aantal geconstateerde overtredingen in 20% afgedaan kon worden met een waarschuwing, 46% met een proces verbaal, 34% van de constatering ter plaatse zijn opgelost en 2x is overgegaan tot inbeslagname.

In dit hoofdstuk wordt per veiligheidsthema (IVP) de uitgevoerde activiteiten weergegeven.

- **Thema Veilige woon en leefomgeving**

Onder het thema Veilige woon en leefomgeving hebben toezichthouders activiteiten uitgevoerd op onderstaande onderwerpen.

Integraal toezicht

Onder integraal toezicht vallen uiteenlopende onderwerpen op gebied van veilige woon en leefomgeving die vallen onder bijvoorbeeld de APV, Woningwet, Milieuwetgeving, Wegverkeer en Wet wapens en munitie. In 2019 waren 5300 uren begroot, na bijstelling is dit verhoogd naar 6300 uur. Uiteindelijk zijn 7140 uren besteed. Reden van de verhoging is dat op dit thema de vrijgekomen uren fiscaal parkeertoezicht zijn ingezet. Door technische aanpassingen aan parkeerautomaten kon tijdelijk geen toezicht worden gehouden.

In 2019 zijn door integraal toezicht 306 st. strafrechtelijke interventies gepleegd, 631 officiële waarschuwingen gegeven, 1421 processen-verbaal opgesteld en 360x ingezet op een specifieke werkopdracht om een situatie ter plaatse te bekijken.

Hondenbeleid incl. gevaarlijke honden

Hiervoor waren 450 uren geraamd. Er zijn 439 uren besteed. In 2019 zijn 75 meldingen betreffende honden gedaan, waarvan 27 gingen over gevaarlijke/bijtende honden.

Afval

Hiervoor waren 570 uren geraamd. Er zijn 472 uren besteed. Dit heeft 48 registraties opgeleverd, dit betreffen strafrechtelijke interventies, waarschuwingen, processen-verbaal en verwijzing Bureau HALT. Onder andere is vier keer een snoeproute controle uitgevoerd in Sneek en Bolsward. De overtreding volgt een bekeuring of een verwijzing naar Bureau HALT.

Toezicht naaktrecreatie

Hiervoor waren 100 uren geraamd. Er zijn ook 100 uren besteed. Door middel van werkopdrachten is 27 keer toezicht gehouden bij naaktrecreatie. Er zijn geen overtredingen geconstateerd.

Landelijke Handhavingsstrategie Actiedag 2019

Tijdens deze actiedag in oktober zijn diverse ketenpartners Fryslân opgetrokken voor een integrale grote natuur- en milieucontrole. De dag is een initiatief van de FUMO, in samenwerking met Politie, Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming, Staatsbosbeheer, It Fryske Gea, Wetterskip Fryslân en gemeenten. Ook Súdwest-Fryslân doet hier aan mee. In totaal zijn 146 overtredingen geconstateerd, met name op gebied van visserij, dieren, afval en opslag mest.

- **Thema Bedrijvigheid en veiligheid**

Onder het thema Bedrijvigheid en veiligheid voeren toezichthouders activiteiten uit op onderstaande onderwerpen.

Coffeeshops en sexinrichtingen

Hiervoor waren 130 uren geraamd. Er zijn 68 uren besteed. De begrote werkzaamheden hebben minder tijd gekost dan geraamd. Er zijn 8 controles bij coffeeshops uitgevoerd, waarbij geen overtredingen zijn geconstateerd. Daarnaast zijn er 6 in plaats van 8 controles op prostitutiewetgeving uitgevoerd. Van de 6 was er 1 niet in orde. 2 controles zijn niet uitgevoerd, omdat de vergunningstermijn was verlopen en de inrichting daarom moest worden gesloten.

Evenementen

Hiervoor waren 1100 uren geraamd. Er zijn 848 uren besteed. Door toezicht zijn 20 evenementen gecontroleerd, waarbij 6 niet in orde en aanpassingen hebben moeten doen. Afstemming over de inzet van onder andere de politie en team HPD vindt plaats met hulp van een evenementenkalender.

Gruthokkers / Digitaal Opkopers Register (DOR)

Opkopers hebben een wettelijke registratieplicht voor het bijhouden van verkregen goederen, ter voorkoming van heling. Hiervoor waren 250 uren geraamd. Er zijn uiteindelijk 180 uren besteed. Er zijn 6 controles uitgevoerd waarvan 2 niet akkoord waren. Omdat er eerst een aanpassing van de APV nodig is, zijn er minder controles uitgevoerd en daarmee ook minder uren besteed dan van te voren was begroot.

Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO)

In 2019 is 80 uur begroot en 50 uur ingezet op KVO ten behoeve van diverse overleggen en netwerken met ondernemers.

- **Thema Jeugd en veiligheid**

Onder het thema Jeugd en veiligheid voeren toezichthouders activiteiten uit op onderstaande onderwerpen.

Horeca en confrontatie gedrag jongere <> ouders/voogd

Hiervoor waren 1000 uren begroot. Er bleken 660 uren nodig te zijn. In 2019 zijn 102 horecacontroles zijn uitgevoerd, waarvan 56% in orde bleek. Naast horecacontroles is ook ingezet op gebruik alcohol onder de 18 jaar, waarbij 28 huisbezoeken zijn gehouden volgens de Confrontatie methode waarbij ouders/voogd samen met kinderen geconfronteerd worden met bijvoorbeeld beelden gemaakt door een bodycam van de toezichthouder.

Controlecategorie	OK	NOK	Tot
Commercieel DHW	27	26	53
Inrichtingseisen gebruik	9	8	17
Inrichtingseisen nieuwe aanvraag	7	12	19
Leeftijdsgrenzen	1		1
Niet vergunningplichtig DHW	13		13
			102

Figuur 2 Horecacontroles 2019

- **Thema Fysieke veiligheid**

Onder het thema Fysieke veiligheid voeren toezichthouders activiteiten uit op onderstaande onderwerpen.

Recreatie en watertoezicht

Hiervoor waren 500 uren begroot. Er zijn 650 uren besteed. In 66 gevallen is geconstateerd dat langer dan 3 dagen een ligplaats is ingenomen met een vaartuig op een plek die niet is toegestaan. Toezicht heeft actie ondernomen om de eigenaren aan te schrijven de overtredingen ongedaan te maken.

Buitenboordmotoren

Ieder jaar weer vinden er veel diefstallen van boten en buitenboordmotoren plaats. Van april tot september zijn er zes preventiecontroles uitgevoerd in de havens door politie en team handhaving. Uit de 12-maandsrapportage van Politie Fryslân blijkt dat het aantal diefstallen gedaald is van 48 in 2018 naar 31 in 2019.

Parkeertoezicht (vergunning/exces)

Door toezicht zijn in 2019 531 st. strafrechtelijke interventies, waarschuwingen en processen verbaal toegepast op overtredingen bij parkeervergunningen of excessen (geen fiscaal parkeertoezicht).

Parkeertoezicht (fiscaal)

In 2019 is besloten tot bijstelling van 1600 uur minder inzet op parkeertoezicht (fiscaal) omdat door technische aanpassingen in de parkeerautomaten tijdelijk geen toezicht kon worden gehouden. In 2019 zijn 779 naheffingsaanslagen opgelegd.

De vrijgekomen uren zijn in overleg ingezet op thema Veilige woon en leefomgeving, activiteit integraal toezicht en het afhandelen van meldingen en parkeerexcessen (Top 3 Rûnom meldingen).

Handhaving

In 2019 zijn door de toezichthouders van HPD ambtshalve 37 handhavingsconstateringen gedaan, waartegen bestuursrechtelijk handhavend moest worden opgetreden. Top drie betrof bijtincident hond (15), horeca en evenementen (12), ligplaats (4).

Handhavingsverzoeken

De aantallen handhavingsverzoeken en de evaluatie op de in 2019 voorgenomen activiteiten zijn opgenomen onder H4 Wabo bouwen/ro. In 2019 was het voor handhaving niet mogelijk te monitoren op subcategorieën.

Rûnom, meldingen overlast en meldingen openbare ruimte

Meldingen overlast op het gebied van de APV en bijzondere wetten zijn seizoenafhankelijk. Top 3 meldingen gaan over:

- Verkeer, met name: fout parkeren, verkeersgevaarlijke situaties
- Buren/omwonenden: ergernis en ruzie, verwaarlozing pand/tuin
- Aangetroffen goederen, zeer diverse categorieën

6. Slot/conclusie

Voor 2019 is voor het eerst een uitvoeringsprogramma opgesteld waarin naast Toezicht en Handhaving, ook Vergunningverlening is meegenomen. Hierdoor is inzichtelijker geworden hoe processen lopen. Ook is duidelijker geworden dat aan diverse activiteiten taakveld overschrijdend kan worden samengewerkt. Zo kunnen bijvoorbeeld verschillende instrumenten worden ingezet om naleefgedrag te verhogen. Door meer in te zetten op vergunningen (preventie) kan toezicht en handhaving worden voorkomen (sanctie of gedogen). Of door meer in te zetten op toezicht en handhaving naar aanleiding van een vergunningaanvraag. Hierdoor kan de beschikbare capaciteit effectiever worden ingezet. Ook is meer inzichtelijk geworden dat werkzaamheden en activiteiten van het ene cluster gevolgen kunnen hebben voor de werkvoorraad van een ander cluster. Werkzaamheden zullen daarom in de toekomst meer integraal op elkaar moeten worden afgestemd.

Daarnaast is in 2019 gestart met het opstellen van kwartaalrapportages waarin bestuurders worden geïnformeerd over de voortgang van de werkzaamheden. Op basis van deze kwartaalrapportages heeft op enkele onderdelen een tussentijdse bijstelling plaatsgevonden.

Begrote uren en aantallen

In zijn algemeenheid kan geconcludeerd worden dat er in het VTHup 2019 een goede inschatting is gemaakt van de benodigde inzet. Er is echter ook gebleken dat op sommige onderwerpen en producten onvoldoende is gemonitord. Het goed registreren en monitoren is van belang voor het steeds bijstellen van prioriteiten. Door het beter borgen van de BIG-8 cyclus in de organisatie kan hier een verbeteringslag in worden gemaakt. Het is de verwachting dat het nieuwe VTH-beleid hier een goede aanjager van zal zijn.

Voor 2019 zijn er twee ontwikkelingen te benoemen die een grote invloed hebben gehad op de uitvoering van de werkzaamheden. Hierbij kan allereerst gewezen worden op de ontwikkelingen rondom PAS en PFAS. Deze zorgden er voor dat aanvragen voor omgevingsvergunningen moesten worden aangehouden. De werkvoorraad liep daardoor op, hetgeen heeft geleid tot bijstelling in de kwartaalrapportages.

Een andere ontwikkeling was de toenemende handhavingsopgave. Door de juridisering van de maatschappij wordt van de overheid een actievere rol verwacht bij het oplossen van klachten en wegnemen van overlast. Dit is in zijn algemeenheid te zien in de toename van het aantal handhavingsverzoeken en het aantal ambtshalve geconstateerde overtredingen, maar ook heel specifiek door de vele handhavingsverzoeken uit Hindeloopen over het gebruik van woningen als tweede woning of recreatiewoning. De ervaring leert dat de toenemende klachten en handhavingstrajecten een grote inspanning van de organisatie vragen. Dit zorgt voor druk op de beschikbare capaciteit. De aankomende tijd zal worden gekeken naar verschillende oplossingen op gebied van veranderingsprocessen en formatie, zodat de druk op de beschikbare capaciteit afneemt en beter en tijdig kan worden geanticipeerd op het oplossen van klachten en wegnemen van overlast.

Bovenstaande ontwikkelingen zijn slechts voorbeelden. Elk jaar heeft zijn eigen nieuwe ontwikkelingen. Dit vraagt flexibiliteit, zowel in de bijsturing van het uitvoeringsprogramma, als van de organisatie. Door continu te blijven verbeteren kan er zo snel mogelijk worden ingespeeld op de maatschappelijke behoefte.